

Sygn. akt I Co 12/14

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Mrozowicz

Sędziowie: SO Małgorzata Reizer

SO Jacek Saramaga

Protokolant: st. sekretarz sądowy Joanna Żygala

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2014 r. w Przemyślu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko S. K. (1)

o wydanie rzeczy

w przedmiocie żądań sędziów Sądu Rejonowego w Przemyślu S. P., B. R., S. K. (2), A. S., J. T., G. D., Ł. S., J. K., G. S., D. B., B. K., I. B., D. L., J. S., A. T., A. K. (1), A. K. (2), E. K., K. T., J. M. o wyłączenie od rozpoznania sprawy

postanawia:

I. **wyłączyć** sędziego Sądu Rejonowego w Przemyślu S. P. i sędziego Sądu Rejonowego w Przemyślu G. S. od rozpoznania niniejszej sprawy;

II. **nie uwzględnić** żądań sędziów Sądu Rejonowego w Przemyślu B. R., S. K. (2), A. S., J. T., G. D., Ł. S., J. K., D. B., B. K., I. B., D. L., J. S., A. T., A. K. (1), A. K. (2), E. K., K. T., J. M. o wyłączenie od rozpoznania niniejszej sprawy.

UZASADNIENIE

Wymienieni powyżej Sędziowie Sądu Rejonowego w Przemyślu zażądali wyłączenia ich od rozpoznania niniejszej sprawy, wskazując jako podstawę art. 49 k.p.c. i powołując się na fakt dopozwania Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w Przemyślu, którego znają osobiście z racji kontaktów służbowych i koleżeńskich.

Sędzia S. P. wskazał, że jako Prezes Sądu Rejonowego w Przemyślu podlega wyłączeniu od rozpoznania sprawy z mocy prawa na podstawie art. 48 k.p.c. zaś sędzia G. S. wskazał, że oprócz osobistej znajomości z prezesem pełni funkcję wiceprezesa Sądu Rejonowego w Przemyślu

Sąd zważył, co następuje:

Kodeks postępowania cywilnego wprowadza dwie kategorie przyczyn wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy: z mocy prawa oraz z mocy postanowienia, które sąd wydaje na żądanie samego sędziego lub na wniosek strony postępowania. Przyczyny wyłączenia sędziego z mocy ustawy zostały taksatywnie wymienione w art. 48 § 1 i § 3 k.p.c. i opierają się na związkach sędziego z podmiotami lub przedmiotem postępowania.

W sytuacji, gdy sędzia S. P. jest prezesem Sądu Rejonowego w Przemyślu, zaś sędzia G. S. pełni funkcję wiceprezesa tego Sądu zachodzą podstawy do ich wyłączenia z mocy ustawy na podstawie art. 48 § 1 pkt. 1 k.p.c.

Przyczyny wyłączenia sędziego na jego żądanie lub wnioski strony nie zostały skatalogowane, ale zasadniczą przesłanką tego wyłączenia jest zgodnie z art. 49 k.p.c. występowanie okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Usunięciu tej wątpliwości i stworzeniu gwarancji bezstronnego wymiaru sprawiedliwości mają właśnie służyć przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o wyłączeniu sędziego.

Przytoczona treść przepisu art. 49 k.p.c. zawiera wyrażenia nieostre, wieloznaczne, mogące obejmować wiele różnorodnych stanów faktycznych. Użyte w tym przepisie określenie okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do bezstronności sędziego w danej sprawie, jest zatem niewątpliwie typowym zwrotem niedookreślonym. Należy jednak założyć, że ustawa celowo nie definiuje tego pojęcia, pozostawiając w ten sposób szersze pole dla oceny, która powinna być silnie uwarunkowana konkretnymi okolicznościami danej sprawy. Dla prawidłowego rozpoznania przez sędziego referenta danej sprawy niezbędne jest istnienie gwarancji, które w sposób obiektywny, a więc widoczny dla uczestników postępowania i innych osób, będą świadczyły o braku nastawienia sędziego do sprawy. Mając na uwadze treść przywołanych wyżej regulacji dotyczących instytucji wyłączenia sędziego Sąd Okręgowy uznał, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzą okoliczności, które przemawiałyby za wyłączeniem wskazanych w sentencji postanowienia sędziów od orzekania. Wszyscy bowiem sędziowie jako podstawę do ich wyłączenia wskazali fakt, że w sprawie pozwanym jest Skarb Państwa - Prezes Sądu Rejonowego w Przemyślu, którego znają osobiście z racji kontaktów służbowych i koleżeńskich.

Utrwalona od lat linia orzecznictwa w tym przedmiocie wskazuje jednakże, iż stosunki służbowe, na jakie powołują się wszyscy sędziowie, nie są równoznaczne ze stosunkami osobistymi w rozumieniu art. 49 k.p.c. Już w postanowieniu z dnia 16.09.1982 r. (IV CZ 120/82, LEX nr 8463) Sąd Najwyższy wskazał, że zależność służbowa między kierownikiem sądu i sędziami nie ma charakteru stosunków osobistych mogących wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego w rozumieniu art. 49 k.p.c. W postanowieniu z dnia 13.09.2007 r. (III CZ 31/07, LEX nr 619593) Sąd Najwyższy wyraził natomiast oczywisty pogląd, że w zakresie rozpoznawania spraw sędzia nie jest podporządkowany wpływom, naciskom zewnętrznym ani poleceniom czy też wskazówkom organów administracji wymiaru sprawiedliwości. Nie istnieje bowiem żadna struktura zależności sędziego od hierarchicznych dyspozycji.

Ponadto należy wskazać, iż obowiązek zachowania bezstronności przez sędziego przy rozpoznawaniu każdej sprawy jest jego obowiązkiem Konstytucyjnym (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), którego winien przestrzegać bez względu na to, kim są strony w sprawie, którą ma rozstrzygać. Wyłączenie sędziego może nastąpić w sytuacji tylko takiej, gdy znajomość sędziego z daną stroną ma charakter tego rodzaju, że mogłyby doprowadzić do powstania u obiektywnego, a nie zainteresowanego w sprawie, zewnętrznego obserwatora uzasadnionej wątpliwości, co do bezstronności sędziego.

W przypadku sędziów Sądu Rejonowego w Przemyślu A. S., J. T., Ł. S., S. K. (2), J. M., G. D., M. G., A. K. (1), A. T., A. K. (2), E. K., B. B., I. B., D. L., B. K., J. S., K. T., B. R., J. K. i D. B. okoliczności takie w ocenie Sądu Okręgowego nie zachodzą, wobec czego żądanie sędziów o ich wyłączenie od rozpoznania sprawy nie zasługuje na uwzględnienie. Powołane bowiem przez sędziów kontakty służbowe i bliżej niesprecyzowane kontakty koleżeńskie z reprezentującą pozwanego osobą, jak już wskazano, nie dają podstawy do uwzględnienia ich wniosków. Odnosząc się do argumentacji sędziów Sądu Rejonowego w Przemyślu odnośnie tego, iż oprócz stosunków służbowych z pozwanym, łączą ich również stosunki osobiste i koleżeńskie wskazać należy, iż stosunki takie łączyć mogą ich jedynie w zakresie, w jakim Pan Prezes Sądu Rejonowego w Przemyślu S. P. nie wykonuje swoich obowiązków stricte służbowych i działa jako osoba prywatna. W zakresie zaś, w jakim pełni on funkcję Prezesa Sądu Rejonowego i równocześnie reprezentuje w procesie Skarb Państwa, powoływanie się przez w/w sędziów na stosunki natury osobistej nie może uzyskać akceptacji Sądu Okręgowego jako podstawa do ich wyłączenia od orzekania w sprawie z udziałem Skarbu Państwa, którego właściwe statio fisci reprezentuje prezes Sądu Rejonowego w Przemyślu. Tylko bowiem w takiej roli

procesowej występuje w niniejszej sprawie wskazana przez sędziów w ich oświadczeniach osoba. Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji postanowienia. Orzeczenie ma swoją podstawę w przepisie art. 49 k.p.c.